

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ
ГАЛУЗЕЙ АПК

Матеріали
V Всеукраїнської
науково-практичної конференції

17—18 листопада 2016 р.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Київ НУХТ 2016

Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 17-18 листопада 2016 р.: Тези доповідей. — К.: НУХТ, 2016. — 219 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК», в яких розглянуто актуальні питання функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, висвітлено проблеми ресурсної, інноваційно-інвестиційної, фінансової, управлінської та зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, яких цікавлять питання, пов'язані з функціонуванням підприємств у сучасних ринкових умовах господарювання.

Редакційна колегія: О.Ю. Шевченко, А.О. Заїнчковський, О.О. Шермет, В.В. Жебка, Н.Я. Слободян, І.В. Новойтенко, Ю.Г. Левченко, Ю.Л. Труш, В.В. Рябенко, Л.М. Закревська (секретар), О.А. Чередниченко (секретар).

Відповідальний за випуск д-р. екон. наук, професор А.О. Заїнчковський.

Матеріали конференції надруковано в авторській редакції.

Рекомендовано Вченою радою НУХТ
Протокол № 4 від 27 жовтня 2016 року.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Н.Й. Басюркіна, д-р. екон. наук

Одеська національна академія харчових технологій

Проведений аналіз діяльності підприємств хлібопекарської промисловості, дозволив виділити низку основних труднощів, які гальмують інтенсивний розвиток хлібопечення в Україні.

Першою і однією з головних проблем є щорічне скорочення споживання хліба. Згідно даних Державної служби статистики в період 2008-2015 рр. спостерігається негативна динаміка виробництва хліба і хлібобулочних виробів хлібопекарними підприємствами України. Так, обсяг вироблених хлібопродуктів скоротився порівняно з 2008 р. на 39,5 % [1, с. 111]. Найбільші темпи скорочення спостерігались з 2012 р., коли виробництво хліба зменшилось на 37 % (з 1686 тис. тонн у 2012 р. до 1231 — у 2015 р.). Виробництво хлібобулочних виробів на одну особу у 2012-2015 рр. скоротилось з 37 до 28,7 кг [1, с. 122]. В січні-вересні 2016 р. виробництво хліба та хлібобулочних виробів становило 845 тис. тонн, що на 5,6 % менше, ніж за аналогічний період 2015 р. У вересні цього року було вироблено 95,3 тис. тонн хліба, що на 1,3 % менше, ніж у серпні, і на 7,2 % менше, ніж у вересні 2015 р. [2, с. 6].

До другої за важливістю проблеми хлібопечення віднесемо щорічне зниження частки зерна з високими хлібопекарськими властивостями і суттєве збільшення домішок, що прямо впливає на якість борошна та його хлібопекарські властивості. Адже якість хліба і хлібобулочних виробів передусім залежить від селекції зерна, відповідності вимогам прогресивних технологій вирощування, умовам зберігання і переробки. Нині спостерігається дефіцит якісного зерна на ринку, зниження якісних і смакових властивостей хліба.

Третя проблема — моральне та фізичне старіння хлібопекарського обладнання вітчизняних хлібозаводів. Низькі темпи оновлення обладнання зберігаються і надалі через низьку рентабельність виробництва і відсутність державної підтримки хлібопечення. Серед основних постачальників імпортного обладнання для хлібопекарських підприємств домінують італійські компанії (їх частка на ринку хлібопекарського машинобудування 25–30 %), національне хлібопекарське ма-

шинобудування характеризується епізодичним розвитком, що є результатом за-
непаду галузі та складної економічної ситуації в країні.

Четверта проблема полягає у нестачі якісних і недорогих компонентів для ви-
готовлення хлібопродуктів національними підприємствами. Майже всі основні
інгредієнти є імпортними, що впливає на формування цін на хліб.

В результаті виникає наступна проблема — встановлюються високі ціни на
хліб і хлібобулочні вироби. В собівартості готової продукції значна частка нале-
жить витратам на за енергоресурси, матеріальним витратам на закупку сировини.
Одночасно з цим, ціни на енергоносії, борошно і зерно встановлені на рівні сві-
тових, що сповільнює, а на деяких підприємствах унеможлиблює, впровадження
інноваційних перетворень, не дає можливості проводити модернізацію підпри-
ємств, уповільнює технологічний розвиток.

До шостої проблеми віднесемо слабку фінансово-економічну підтримку хлі-
бопекарських підприємств державою, що значно знижує їх темпи розвитку.

Відсутність спеціалізованого науково-дослідного інституту не дає можливості
розробити галузеві норми, здатні упорядкувати стандарти хлібопечення. Низька
рентабельність заважає хлібопекарським підприємствам стійко та безперебійно
працювати, проводити технічне переозброєння, поновлювати свій асортимент,
піклувалися про якість і безпеку хліба [3, с. 21].

Гострою є також проблема відсутності ефективного інвестора, здатного акти-
візувати інноваційну діяльність на хлібопекарських підприємствах, а виробники
відчувають нестачу державного регулювання як в області фінансової, так і пра-
вової підтримки.

Отже, до актуальних завдань, які необхідно вирішити задля розвитку хлібопе-
карської промисловості та формування її позицій як конкурентоспроможної сфе-
ри промислового виробництва, слід віднести:

- удосконалення чинного законодавства та його дотримання стосовно гаран-
тування захисту як прав споживачів, так і виробників;
- покращення існуючої системи ціноутворення, створення умов для чесної
конкуренції в хлібопеченні;
- оновлення матеріального устаткування та технічного забезпечення підпри-
ємств хлібопекарської промисловості;
- створення сприятливих економіко-політичних умов для залучення як іно-
земних, так і вітчизняних інвесторів, застосування як вже давно відомих, так і
нових форм кредитування виробництва тощо;
- розробка нових і удосконалення існуючих нормативних актів з викорис-
танням провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з метою захисту українсь-
ких виробників хлібу і хлібобулочних продуктів.

Таким чином, розвиток хлібопекарської промисловості є досить нерівномір-
ним і потребує значної підтримки з боку державних структур і органів місцевого
самоврядування. Підвищення ефективності діяльності виробників національного
соціально значущого продукту необхідно здійснювати шляхом переоснащення
хлібопекарних підприємств, зниження енергомісткості продукції, підвищення
строку зберігання хлібопродуктів, покращення технології випікання виробів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Україна у цифрах 2015 / [за ред. І.М. Жук]. — Державна служба статисти-
ки України. — Офіц. вид. — К., 2016. — 239 с.

2. Підсумки роботи промисловості у січні-вересні 2016 року. Експрес-випуск. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mk.ukrstat.gov.ua/main.htm>

3. Солошенок А.Л., Полонська О.Н. Хлібопекарська галузь України: реалії та перспективи розвитку / А.Л. Солошенок, О.Н. Полонська // Український науково-дослідний інститут продуктивності АПК. — К., 2014. — С. 15 — 25.